

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **K. Z.**, nar.,
státní příslušnost: Ukrajina,
bytem v ČR.,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační
politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2018, č. j. OAM-420/ZA-ZA11-VL16-2018,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Žalobkyně uvádí, že o mezinárodní ochranu požádala z důvodu války na Ukrajině a branné povinnosti jejího druha v situaci, kdy podle ní ozbrojený konflikt znovu eskaluje. Má obavu o svůj život, život druha a jejich nenarozeného dítěte. Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že situace na Ukrajině je klidná, jejímu druhovi nasazení do válečného konfliktu nehrozí. Žalobkyně je však na základě zkušeností svých známých přesvědčena o opaku.
3. V žádném případě se nepokouší touto cestou o pouhou legalizaci pobytu nebo vyhýbání se branné povinnosti jejího druha, žádost podala z důvodu obav o rodinu. Vycestovat nemůže, neboť je v pokročilém stadiu těhotenství a v ČR žije její matka, která zde má povolen trvalý pobyt, a která je schopná rodinu žalobkyně ekonomicky zabezpečit.
4. Žalobkyně odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu a poukazuje na to, že sice nedisponuje žádnými důkazy, avšak hlavním důkazním prostředkem v jejím případě je její výpověď. Správní orgán má povinnost dodržovat zásadu materiální pravdy a skutkový stav šetřit dostatečně takovým způsobem, o kterém nelze mít důvodné pochybnosti. Žalovaný podle žalobkyně skutkový stav šetřil nedostatečně a nevypořádal se se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí a se skutečnostmi jí uvedenými v průběhu správního řízení. Došlo tak k porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), dále k porušení § 2 odst. 4 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí není v souladu s veřejným zájmem a neodpovídá okolnostem daného případu, a k porušení § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť správní orgán nezjistil všechny skutečnosti ve prospěch žalobkyně.
5. Rozhodnutí je podle žalobkyně nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, kdy skutkový stav zjištěný žalovaným není v souladu se spisovým materiálem a žalovaný se rovněž měl dopustit v řízení chyb.
6. Žalovaný s žalobou nesouhlasí. Trvá na správnosti rozhodnutí, zabýval se všemi skutečnostmi uvedenými žalobkyní a opatřil si veškeré adekvátní podklady. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem podání žádosti byly obavy žalobkyně z ozbrojeného konfliktu probíhajícího v sousední Doněcké oblasti a legalizace pobytu v ČR. Dále bylo zjištěno, že žalobkyně je ve třetím měsíci těhotenství a o mezinárodní ochranu žádá též její partner, otec dítěte. Žalovaný má za to, že skutkový stav zjistil dostatečně v souladu s opatřenými podklady. Možným odvodem druha žalobkyně do armády se zabýval v samostatném správním řízení. Žalobkyně měla dostatek možností, aby ve správním řízení uvedla veškeré důležité skutečnosti. Mohla tak učinit zejména při pohovoru. O zemi původu byly opatřeny dostačující informace. Žalovaný se zabýval i možnostmi udělit žalobkyni doplňkovou ochranu, ani tu však žalobkyni neudělil. Institut mezinárodní ochrany je podle žalovaného třeba považovat za výjimečný, nelze jím nahrazovat řízení podle předpisů cizineckého práva. Gravidita žalobkyně není důvodem zvláštního zřetele hodným dle § 14 zákona o azylu, žalobkyni proto nelze udělit ani azyl z humanitárních důvodů.
7. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, vplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
8. K žádosti žalobkyně uvedla, že pochází ze Záporoží, je svobodná a bezdětná, nikdy nebyla politicky aktivní. Je zdravá, ve třetím měsíci těhotenství. V ČR byla nejprve v roce 2017 s cílem oslavit Nový rok, poté se vrátila zpět na Ukrajinu. Následně v roce 2018 přijela do ČR za matkou poté, co jí nevyšla práce v Polsku. O azyl se rozhodla požádat z důvodu politické situace v zemi. Záporoží je poblíž Doněcku, kde probíhá ozbrojený konflikt.

Partner žalobkyně se vrátil z vojenské služby, žalobkyně proto má strach, že bude povolán do války, nyní také žádá o azyl. Rovněž má obavu o své dítě.

9. Při pohovoru žalobkyně doplnila, že na Ukrajině žije část její rodiny. Zatím se pouze učila, ještě ve vlasti nepracovala. Obává se sice válečného konfliktu, následně však výslovně sdělila, že žádné problémy na Ukrajině neměla. Původně s partnerem do ČR jet nechtěli, měli v úmyslu jet pracovat do Polska, poté co se však žalobkyně dozvěděla, že je těhotná, jeli do ČR za její matkou. Nejprve chtěli matku pouze navštívit, a následně jet zpět na Ukrajinu, kde by její partner pracoval a ona byla doma s dítětem, bydlet by mohli u příbuzných žalobkyně, nebo by si našli byt. Poté se však začala bát o dítě, neví, jak to v Záporoží bude dále. V jiné oblasti Ukrajiny nikdy nebydlela. Má strach se vrátit, nechce se jí zpět. Kamarádi přítele dostali předvolání do armády, přítel sice ještě ne, ale hrozí mu to též.
10. Žalovaný vydal dne 18. 9. 2018 rozhodnutí, jímž mezinárodní ochranu žalobkyni neudělil.
11. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť postupoval podle § 51 s. ř. s. Soud nepovažoval nařízení jednání za nutné, žalovaný s tímto postupem souhlasil a žalobkyně se ve lhůtě nevyjádřila, její souhlas tak byl presumován.
13. Soud vyšel v dané věci z následujících právních předpisů:
14. Podle § 12 zákona o azylu „[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“
15. Podle § 14 zákona o azylu „[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“
16. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu „[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“
17. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu „[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. L.

18. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu „[p]ronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“
19. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu „[p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“
20. K námitce ohledně porušení jednotlivých ustanovení právních předpisů soud uvádí, že tvrzená porušení neshledal. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57: „[n]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (§ 23 zákona o azylu).
21. Žalovanému nelze v této souvislosti vytknout žádné zásadní pochybení. Žalovaný žalobkyni umožnil v rámci provedeného pohovoru uvést veškeré skutečnosti, které považuje za důležité, a které by podle ní měly být zohledněny. Rovněž jí umožnil, aby se seznámila s podklady pro vydání pro rozhodnutí, vyjádřila se k nim či vznesla případné námitky. Žalovaný se zabýval skutečnostmi svědčícími ve prospěch i neprospěch žalobkyně.
22. Žalovaný se v odůvodnění rozhodnutí postupně vypořádal s jednotlivými možnostmi udělení mezinárodní ochrany. Azyl dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu žalobkyni neudělil, neboť žalobkyně neuvedla žádnou skutečnost, na základě které by se bylo možné domnívat, že by mohla být ve vlasti pronásledována, a ani žalovaný takovou skutečnost nezjistil. Žalobkyně nebyla politicky aktivní, výslovně potvrdila, že neměla ve vlasti žádné problémy. Lze podotknout, že motivem odjezdu z vlasti žalobkyně byla dle jejích tvrzení nejprve oslava Nového roku, poté vycestovala za prací. Naopak neuvedla, že by měla obavy z konfliktu v době odjezdu z vlasti. Tyto zmiňuje až v souvislosti se svým návratem, který odmítá.
23. Žalovaný se proto těmito obavami zabýval a zjišťoval, jaká je bezpečnostní a politická situace na Ukrajině, zejména v oblasti původu žalobkyně. Za tímto účelem si žalovaný obstaral podklady, jejichž výčet uvedl na straně 3 napadeného rozhodnutí. Podklady zcela odpovídají požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81 uvedl: „[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Také těmito požadavkům podklady shromážděné žalovaným zcela vyhovují. Podklady jsou

z roku 2018, tedy v době rozhodování (září 2018) byly aktuální. Jedná se zejména o zprávy či informace renomovaných organizací, které se zabývají zkoumáním bezpečnostní situace ve světě a stavem dodržování lidských práv, o jejichž odborné úrovni nelze mít pochybnosti.

24. K bezpečnostním incidentům dochází podle žalovaného pouze v Luhanské a Doněcké oblasti, naopak naprostá většina ukrajinského území je bezpečná a pod kontrolou proevropské vlády. Tak je tomu i v případě Záporožské oblasti, ze které žalobkyně pochází. Bezpečnostní situace v zemi je dlouhodobě stabilní. K tomu soud uvádí, že s tímto závěrem žalovaného se lze ztotožnit. Ukrajina je s výjimkou konfliktu dotčených oblastí považována za bezpečnou zemi původu. Žalovaný podotkl, že pokud by žalobkyně měla přesto obavu z konfliktu probíhajícího v sousední Doněcké oblasti, může přesídlit do některé jiné z bezpečných oblastí, například v západní části země.
25. Žalobkyně popírá, že by se snažila si cestou žádosti o mezinárodní ochranu pouze legalizovat pobyt na území ČR či odvrátit brannou povinnost partnera. Poukazuje na svou individuální situaci, kdy je těhotná a v ČR žije její matka, která zde má povolen trvalý pobyt a mohla by rodinu žalobkyně podporovat. O mezinárodní ochranu žádal rovněž partner žalobkyně, otec dítěte. K tomu soud uvádí, že institut mezinárodní ochrany je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004: „[a]zylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“ Pokud žalobkyně chce svůj pobyt v ČR legalizovat, je nezbytné postupovat podle příslušných právních předpisů. Institut mezinárodní ochrany nemůže v žádném případě nahrazovat postupy právních předpisů cizineckého práva, zejména zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.
26. Pokud jde o rodinné poměry žalobkyně, není existence rodinných vazeb až na výjimky důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. V případě žalobkyně přitom o výjimečný případ nejde. Žalobkyně neprokázala, že by nemohla svůj rodinný život realizovat ve vlasti. Může se naopak vrátit i s partnerem, přičemž mohou plně nadále realizovat rodinné vazby. Na tomto závěru nic nemění ani tvrzené těhotenství žalobkyně a nemůže na něj mít vliv ani skutečnost, pokud by se žalobkyni již dítě narodilo. Žalobkyně se může vrátit na Ukrajinu s celou rodinou. Co se týká podpory rodiny ze strany matky žalobkyně, pak tuto podporu může matka poskytovat i z ČR, zejména pokud by se mělo jednat o podporu finanční, popřípadě se může na Ukrajinu vrátit i ona. Žalobkyně může rovněž spolu se svou rodinou legalizovat pobyt skrze zákon o pobytu cizinců a získat zde následně povolení k trvalému pobytu jako má její matka.
27. Obavy žalobkyně ohledně možného odvodu jejího druha jako námitka též neobstojí. Vojenská služba představuje legitimní občanskou povinnost a odmítání jejího výkonu nemůže samo o sobě založit pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017–33: „Obecně platí, že branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu a povinnost

služby v armádě při mobilizaci (případně trest za její nesplnění) rozhodně nelze považovat za azylově relevantní (srov. např. usnesení ze dne 17. 6. 2015, čj. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 22. 7. 2015, čj. 2 Azs 160/2015-43, ze dne 10. 9. 2015, čj. 2 Azs 175/2015-34, nebo ze dne 31. 8. 2016, čj. 2 Azs 141/2016-32). I pokud v právním řádu státu chybí zakotvení práva nevykonávat vojenskou službu, je-li to v rozporu s přesvědčením občana, není tato skutečnost dostatečným důvodem pro poskytnutí azylu. Teprve pronásledování či odůvodněný strach z něj jako následek absence takové úpravy by mohl být důvodem pro poskytnutí azylu. Za hrozbu pronásledování nelze považovat hrozbu trestního stíhání za trestný čin, pokud např. není důvodná obava, že toto trestní stíhání bude vedeno způsobem porušujícím lidská práva (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2003, čj. 2 Azs 15/2003-81, č. 77/2004 Sb. NSS, a usnesení NSS ze dne 23. 3. 2009, čj. 8 Azs 40/2008-57, a ze dne 16. 4. 2008, čj. 2 Azs 20/2008-69).“

28. Žalovaný se adekvátně vypořádal i s možnostmi udělení mezinárodní ochrany dle § 13 a 14 zákona o azylu. K možnosti udělit žalobkyni azyl z humanitárních důvodů žalovaný podotkl, že je žalobkyně dospělou, plně právně způsobilou osobou schopnou se o sebe postarat. Co se týká tvrzené gravidity, pak tato rovněž není bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, naopak žalobkyně uvedla, že je zdravá a těhotenství je bez komplikací. U žalobkyně nejsou splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť žalovaný neshledal, že by žalobkyni mohlo ve vlasti hrozit nebezpečí vážné újmy, mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, trest smrti byl na Ukrajině zrušen. Možnost udělit žalobkyni doplňkovou ochranu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu žalovaný rovněž neshledal, neboť uvedl, že dle dostupných informací nelze sice v žádném případě popřít existenci ozbrojeného konfliktu na východě země, tento je však stabilizovaný a je možné, aby se žalobkyně navrátila. Vycestování žalobkyně není v rozporu s mezinárodními závazky ČR dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalovaný neudělil ani doplňkovou ochranu dle § 14b zákona o azylu.
29. Soud nenalézá deficit v postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí samotném, a to jak v odůvodnění, tak i výroku a poučení. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a uspokojivým způsobem své rozhodnutí odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu; žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí, zjistil všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a provedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Všemi zjištěnými okolnostmi se žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečným způsobem objektivně zabýval a uspokojivě odůvodnil, proč se v případě žalobkyně nejedná o důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
30. Soud z důvodů shora uvedených žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
31. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalovanému náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 14. května 2020

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce